

SEKEM – en veiviser for det nye Egypt

RAGNHILD NILSEN | SEKEM SCANDINAVIA

Jeg var på vei til Egypt for å møte Konstanze Abouleish, leder av bomullsproduksjonen på SEKEM, tidlig en morgen i februar 2011. Hun ringte meg mens jeg sto på flyplassen og ba meg heller utsette reisen:
– Det er for farlig. Mubarak-regimet har tatt Helmy til fange. Vi vet for lite om det utvikler seg til et blodbad på Tahirplassen og kan ikke garantere for din sikkerhet.

Det samme sa den norske ambassaden. Jeg dro tilbake til huset mitt på Ekeberg og ny-

hetene som begynte å rulle over TV skjermen om den arabiske våren, om et opprør som ble styrt via sms og internett, om statsledere som måtte gå og andre som forsøkte å kjøpe seg tid. Opprøret ble snart kalt en revolusjon og noen satte til og med begrepet verdighetsrevolusjon på den fredelige måten store folkemengder i Egypt sto samlet mens de viftet med brød og mobiltelefoner og sang:

– Vi vil ha rett til å leve et verdig liv. Vi vil ha rett til å tenke fritt. Vi vil gi våre barn skole. Vi ønsker et arbeid vi kan leve av.

SEKEM

Dr. Ibrahim Abouleish (f. 1937) grunnla SEKEM-initiativet i 1977 for å gjennomføre sin visjon om en bærekraftig menneskelig utvikling i et ørkenområdet som ligger 60 km nordøst for byen Kairo. Navnet SEKEM kommer fra en hieroglyf som betyr «livskraft fra solen».

SEKEM sikter på å skape en bærekraftig og biodynamisk forretningsmodell som skal bidra til enhelhetlig utvikling av individer, samfunn og miljø og dermed øke den levestandarden for mange. SEKEM farmen strekker seg i dag over 3000 mål og det er 2500 egyptiske bønder og arbeidere som arbeider sammen med SEKEM for å gjøre dette mulig.

SEKEM har flere fabrikker, f.eks. NatureTEX (klesfabrikk som anvender økologisk bomull), ISIS (økologiske matvarer) og Pharma ATOS (naturlige medisiner). Alt kommer fra biodynamisk jordbruk.

I tillegg er det skole og barnehage på SEKEM som bygger på Rudolf Steiners pedagogikk. Her går barna til dem som arbeider på SEKEM og barn som bor i området.

Dr. Abouleish har i alle år hatt en visjon om å bygge opp et Heliopolis Universitet, med utveksling av studenter fra hele verden.

Sekem Scandinavia ble etablert i 2009 av forfatter og sosial entreprenør Ragnhild Nilsen, for å gjøre SEKEM mer kjent i Skandinavia og for å støtte arbeidet i SEKEM.

For mer info: www.sekemscandinavia.com
og www.globalfairtrade.com

Under foredraget jeg holdt på Litteraturhuset i mars en liten måned senere, var ennå mye uklart omkring situasjonen for SEKEM. Jeg hadde snakket et par ganger med Ibrahim Abouleish på en sprakende telefon, og han sa at dette var som forventet og at sønnen hadde godt av en påtvungen renelse i fengselet uten PC, mobiltelefon og allverdens aktiviteter. Han er 49 år og trenger å se inn i seg selv. Noen ledere må Gud tvinge i kne, enten ved å sende dem på sykehus eller i fengsel.

– Men Helmy er anklaget for korrupsjon? sa jeg.

– Hvem er hans anklagere? spurte faren retorisk i den andre enden av røret. – Et gammelt korrump regime? Nei, Helmy må sitte inne fordi han har stått for assosiasjoner med Europa, nye tanker om energi og bærekraft og båret flammen om verdighet og likeverd! Dette vil gi ham styrke. Snart er han ute igjen.

Det tok ikke lang tid før turiststrømmen til Egypt tørket inn. Da jeg entret scenen på Litteraturhuset, hadde vi nettopp fått beskjed om at markedet for SEKEMs produkter i hjemlandet var sterkt redusert. Tre av de nyåpnede butikkene for økologisk varehandel måtte legges ned. Det sto om å redde mange hundre arbeidsplasser. Skolene på SEKEM som er avhengig av at bedriftene og virksomhetene gir avkastning, sto i faresonen for å måtte sende lærerne og elevene hjem. Jeg kunne ikke annet enn å føle et trykk av engstelse der jeg sto foran en lydhør forsamling. Jeg fortalte dem historien om en bomullsrevolusjon hvor SEKEM allerede i 1993 fikk stoppet den giftsprøytingen som foregikk fra luften over bomullsmarkene i Egypt, men først etter en lang kamp med myndighetene og med de store kjemikonsernene. Jeg fortalte om mitt eget brennende engasjement om å fortsette denne kampen globalt gjennom å produsere verdens første økologiske, klimanøytrale og fairtrade sertifiserte frotterhåndklær gjennom SEKEM i 2006. Jeg fortalte hvor stolt jeg er over å få være leder av venneforeningen vår SEKEM Scandinavia og hvor glad jeg er over den støtte og interesse jeg har møtt i det antroposofiske miljøet for vårt arbeide. Folk

Helmy og Ibrahim Abouleish (Foto: SEKEM)

er stort sett ignorante om den ødeleggelse alle de kunstige insektsmidlene som brukes i bomullsindustrien påfører mennesker, dyr og naturen. SEKEM er et eksempel på at det går an å dyrke bomull, urter og planter midt ute i ørkenen på en bærekraftig, etisk måte og likevel komme ut som vinner. Gjennom alle sine store og små priser og utmerkelse, fremstår SEKEM som «best praksis» og får økonomi, etikk og kultur til å blomstre i stor skala.

Helmy Abouleish slapp ut av fengselet etter 100 dager, og han er tilbake som direktør av SEKEM i full vigør. Under mitt besøk der i november, understreker Helmy at siden Egypt ikke har tradisjon på demokrati, vil dette ta lang tid og kreve mye kløkt og diskusjoner. Utfordringen er 83 millioner mennesker, hvor halvparten er analfabeter og dårlig ernærte og svært mange står uten jobb. SEKEM går nå i bresjen for å lage nye arbeidsplasser på de biodynamiske gårdene, og de vil satse alt de kan på opplæring av ungdom. Heliopolis universitet som skulle vært åpnet i år, er under de gitte forhold utsatt med inntil

to år, og flere samarbeidende universiteter og høyskoler, deriblant et par i Norge, har måttet sette utveksling av lærerkrefter og studenter på vent grunnet manglende garantier for studenters og læreres sikkerhet.

– Takk for all hjelp og støtte i denne vanskelige tiden, sier Helmy og tilføyer:

– Opprøret som skjedde på Tahir-plassen i februar og opprøret mot militærdiktaturet som pågår for fullt nå, viser at revolusjonen bare så vidt er begynt. Egypt er inne i en skjør overgangstid; det vil ta lang tid å bygge opp et sunt demokrati. Vi trenger all hjelp og støtte vi kan få, både moralsk og gjennom handlinger. Takk for bidrag gjennom venneforeningen SEKEM Scandinavia til våre skoler og våre helseinstitusjoner. La oss skynde oss langsomt sammen! ■

Ragnhild Nilsen (f. 1958) er bedriftsrådgiver og leder av SEKEM Scandinavia. Hun holdt et foredrag om SEKEM-impulsen på Litteraturhuset i Oslo fredag 4. mars 2011.

Foto s. 59: Kaja Jenseth.